

Sygn. akt I CSK 2928/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z wniosku M.T., M. T.1, T. R., H. T., M. T.2
z udziałem E. spółki akcyjnej w P., Skarbu Państwa - Starosty Bydgoskiego
o ustanowienie służebności gruntowej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy
z dnia 8 lipca 2021 r., sygn. akt II Ca 205/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawców od postanowienia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 8 lipca 2021 r. w sprawie z wniosku M. T., M.T.1, T. R., H. T., M. T.2 z udziałem E. S.A. z siedzibą w P., Skarbu Państwa - Starosty Bydgoskiego o ustanowienie służebności gruntowych należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona

interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący przytoczyli przesłankę z art. 398⁹ § 1 punkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność.

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia SN: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08).

Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08, z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01, z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08).

Skarżący wskazali na oczywistą zasadność skargi ze względu na fakt dokonania rażąco błędnej wykładni art. 145 k.c. skutkującej oddaleniem wniosku o ustanowienie służebności drogi koniecznej w oparciu o przesłanki prawnie irrelewantne niewynikające z art. 145 § 1 k.c. przy jednoczesnym poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych, co do występowania przesłanek wymienionych literalnie we wskazanym przepisie, dających podstawę do uwzględnienia wniosku, oraz na uchybienia sądu II instancji w zakresie obowiązkowych elementów uzasadnienia orzeczenia. Wskazali, że treść uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia nie zawiera wyjaśnienia podstawy prawnej postanowienia z przytoczeniem przepisów prawa oraz nie zawiera ustalenia faktów, które sąd

drugiej instancji uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, a takie elementy przy rozstrzygnięciu ad meritum - mającym postać zmiany zaskarżonego postanowienia i oddalenia wniosku o ustanowienie drogi koniecznej - obligatoryjnie winny znaleźć się w treści uzasadnienia, co wynika wprost z przepisu art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c.

W rzeczywistości, w ocenie Sądu Najwyższego w sprawie trudno dopatrzeć się widocznego na pierwszy rzut oka naruszenia przepisów prawa. Sąd Okręgowy wskazał, że część ustaleń faktycznych przyjmuje za swoje, zaś nie może podzielić ustaleń Sądu Rejonowego prowadzących do ustanowienia dla nieruchomości wnioskodawców służebności przejazdu i przechodu przez nieruchomość uczestnika, co implikowało także odmienną ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy. Skarżący nie wykazali rażącego naruszenia wskazanych regulacji, a tym samym oczywistości skargi. Przyjęcia przez Sąd Okręgowy, że roszczenie o ustanowienie drogi koniecznej, winno w okolicznościach sprawy wynikać z własności nieruchomości izolowanej ewentualnie ze stosunku prawnego dającego określone władztwo nad cudzą rzeczą nie może być uznane za oczywiście błędne. Uchwała Sądu Najwyższego z 16.04.1968 r. III CZP 33/68, OSNCP 1969, Nr 1, poz. 8) dotyczy sytuacji, gdy odrębne nieruchomości mają odpowiedni dostęp do drogi publicznej, ale brak jest odpowiedniego dostępu z jednej nieruchomości do należących do niej budynków gospodarskich położonych na drugiej nieruchomości. Tymczasem wnioskodawcy nawet nie wskazywali, że pomosty, do których ustanowiona miałaby zostać droga konieczna posadowione były na „drugiej” nieruchomości będącej ich własnością ewentualnie, że są jej dzierżawcami bądź przysługuje im inne prawo do władania nieruchomością, na której pomosty te są posadowione.

Uzasadnienie orzeczenia sądu drugiej instancji nie musi zawierać wszystkich elementów uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji, ale takie elementy, które ze względu na treść apelacji i na zakres rozpoznawanej sprawy, wyznaczony przepisami ustawy, są potrzebne do rozstrzygnięcia sporu przez tenże sąd (wyrok Sąd Najwyższy z 20 września 2007 r., II CSK 244/07). Uzasadnienie rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy pozwalała na ocenę trafności orzeczenia

w postępowaniu kasacyjnym, a zatem nie zostało sporządzone z naruszeniem art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

[as]